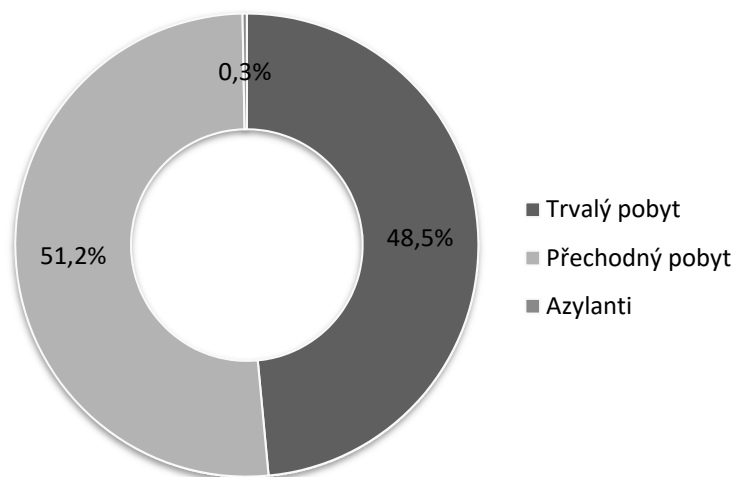

2. Cizinci pobývající na území ČR podle kategorií pobytu

K 31. 12. 2021 pobývalo legálně na území České republiky celkem 660 849 cizinců, z toho více než polovina (338 030 neboli 51,2 %) na základě některého z druhů přechodného pobytu (občané tzv. třetích zemí na dlouhodobá víza nebo dlouhodobý pobyt, občané EU a jejich rodinní příslušníci na základě registrovaného přechodného pobytu). Celkem 320 534 cizinců mělo na území našeho státu platné povolení k trvalému pobytu. Zbytek, tj. 2 285 osob, tvořili cizinci, kterým byl na území České republiky udělen azyl. Podíl cizinců na populaci ČR tak v roce 2021 vzrostl na 6,3 %, přičemž meziroční přírůstek celkového počtu cizinců činil 26,1 tisíce.

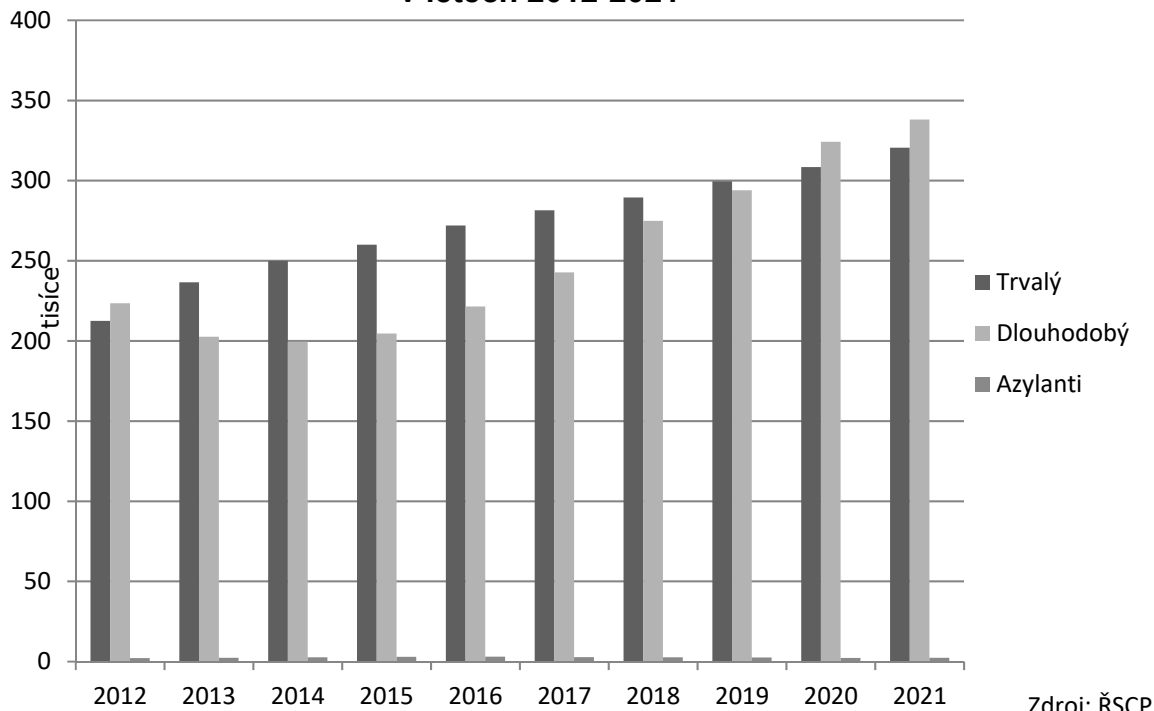
**Graf 1: Cizinci v ČR podle kategorie pobytu
údaje k 31. 12. 2021**

Zdroj: ŘSCP

Podíváme-li se na časovou řadu podle jednotlivých kategorií pobytu, je patrné, že do roku 2012 převažovali mezi cizinci s uděleným povolením k pobytu zahraniční občané s některým z typů přechodného pobytu. Mezi roky 2013 – 2019 byl tento poměr obrácený a převažovali držitelé povolení k trvalému pobytu, přičemž počty cizinců s přechodným pobytem od začátku ekonomické krize v roce 2009 až do konce roku 2014 klesaly. Od roku 2015 je však u posledně zmíněné kategorie cizinců příznačné opětovné oživení a růst, které postupně vedou až k obrácení trendu ve vývoji legálně pobývajících cizinců na našem území v roce 2020. Za celé sledované období je patrný vliv střídajících se ekonomických cyklů (klesající počty cizinců s přechodným pobytem v období ekonomické recese a naopak jejich rostoucí stavy v době ekonomické konjunktury). Narůstající počty cizinců s trvalým pobytem jsou ovlivněny zvyšujícími se počty zahraničních občanů, kteří získávají nárok na tento typ pobytu (tj. po pěti letech nepřetržitého přechodného pobytu cizince na území ČR). Počet cizinců, kteří v ČR získali azyl nebo doplňkovou ochranu se, vzhledem k nízkým počtům kladně vyřízených žádostí, udržuje v poslední době na zhruba stejné, nízké úrovni (cca 2 tis. osob).

Graf 2: Cizinci v ČR podle kategorie pobytu v letech 2012-2021

Zastoupení žen mezi cizinci s povoleným pobytem v posledních letech mírně roste, přičemž muži mají stále většinu. Koncem roku 2021 tvořily ženy 43,5 % legálně žijících cizinců v ČR (pro srovnání v roce 2011 to bylo 42,7 %).

Na občany států EU-27 připadala v roce 2021 zhruba jedna třetina (33,6 %) z legálně pobývajících cizinců v ČR. Jejich zastoupení se tak v posledních letech meziročně stále snižuje (ze 41,2 % v roce 2019 přes 38,4 % v roce 2020). V tomto vývoji se zřejmě značnou měrou promítlo vystoupení Velké Británie z EU začátkem roku 2020.

Pořadí nejvíce zastoupených státních občanství se ve statistikách cizinců s povoleným pobytem v poslední době výrazněji nemění. Mezi nejvíce zastoupené skupiny patří tradičně občané Ukrajiny (196 875 osob), Slovenska (114 630) a Vietnamu (64 851). Občané těchto tří zemí tvořili v roce 2021 celkem 57 % cizinců s povolením k pobytu (resp. s povoleným nebo evidovaným pobytem) v České republice.

Poněkud se však změnilo pořadí na ostatních místech žebříčku. V roce 2021 byli na čtvrtém místě, stejně jako v předchozím roce, Rusové (45 365), s odstupem však následovali Rumuni (18 806), Poláci (17 936) a Bulhaři (17 295). Oproti roku 2020 se tak početně výrazně propadli Němci, kteří dříve následovali na pátém místě Rusy. Během sledovaného období 2020-2021 se jejich stavy snížily o rekordních 6 069 osob (tj. meziročně o 29,1 %), což vedlo k jejich propadu na osmé místo žebříčku. Viditelně se v daném období snížily i počty Poláků, a to o 2 797 osob neboli o 13,5 %. Oproti tomu počty Rumunů a Bulharů zůstaly i v roce 2021 zhruba na stejné úrovni jako v předchozím roce.

Do určité míry lze tento vývoj pravděpodobně vysvětlit změnou statistické evidence vedené Ředitelstvím služby cizinecké policie, která se týká registrovaného přechodného pobytu občanů zemí EU-27¹.

¹ V případě významného poklesu počtu německých občanů lze pracovat s hypotézou jejich účelové registrace k přechodnému pobytu v ČR s cílem získat u nás mezinárodní řídičské oprávnění. Vzhledem ke změně v evidenci přechodných pobytů občanů EU, kdy od roku 2021 byly osoby s delším než 10letým pobytem z evidence automaticky vyřazovány, došlo k významným poklesům takto registrovaných osob. Určitý vliv měla bezesporu i opatření přijatá v souvislosti s pandemií covid-19.